

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐

รอบการประเมินที่.....๑/๒๕๖๘.....ตั้งแต่วันที่...๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘.....

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ชื่อ-นามสกุล.....นายชชาติ ตรุษเพชร.....ตำแหน่ง.....นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ.....

กลุ่ม/ฝ่าย.....ฝ่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี.....

หัวข้อการพัฒนา.....การเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอน e-Learning หลักสูตร “ระบบราชการไทย”.....

สถานที่.....สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี.....วันที่.....๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘.....

วิทยากร/ผู้ให้ความรู้.....ศูนย์การเรียนรู้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบบูรณาการ หน่วยงานที่จัดอบรม สำนักงาน ก.พ.

สรุปสาระสำคัญ

จากการเข้ารับการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ e-Learning ของสำนักงาน ก.พ. หลักสูตร “ระบบราชการไทย” สรุปเนื้อหาสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. โครงสร้างการบริหารราชการไทยจะเป็นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วิธีการดำเนินงานและงบประมาณ ข้อเสียของการรวมอำนาจไว้ส่วนกลางคือจะไม่เข้าใจความต้องการอย่างแท้จริง เนื่องจากประชากรในแต่ละพื้นที่มีความหลากหลาย โดยส่วนกลางจะแบ่งและมอบหมายอำนาจ วินิจฉัยสั่งการให้แก่เจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค การแบ่งอำนาจจะต้องมีการเชื่อมโยงนโยบายจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาค เพื่อแบ่งเบาภารกิจของส่วนกลาง โดยให้ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่เป็นผู้ตัดสินใจการแก้ไขปัญหา บางกรณีที่เกิดอำนาจของส่วนราชการในระดับภูมิภาคต้องให้ส่วนกลางเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการ ทำให้เกิดความล่าช้า ส่วนกลางควรมอบอำนาจการจัดการ จัดทำโครงการบริการสาธารณะหรือการออกกฎเกณฑ์ระเบียบต่างๆให้ท้องถิ่นดำเนินการ โครงสร้างระบบราชการไทย ประกอบด้วย องค์การที่ใช้อำนาจอธิปไตย ได้แก่ อำนาจอธิปไตย โดยรัฐสภา อำนาจบริหาร โดยคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการ โดยศาล องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) และองค์กรอื่นๆตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ฝ่ายการเมืองจะเป็นผู้กำหนดนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติและการบริหารราชการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ราชการส่วนกลางได้แก่ กระทรวง กรม ใช้หลักการรวมอำนาจ ราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด อำเภอ ใช้หลักการแบ่งอำนาจและราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา อบจ. อบต. เทศบาลใช้หลักการกระจายอำนาจ ส่วนการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ ตำบล หมู่บ้าน บทบาทหน้าที่ราชการส่วนกลางจะเสนอแนะนโยบาย กำหนดมาตรฐานระเบียบ การศึกษา และวิจัยต่างๆ ราชการส่วนภูมิภาคจะบริหารจัดการราชการในจังหวัด การรักษา การบังคับใช้กฎหมาย กติกาต่างๆ ราชการส่วนท้องถิ่นจะให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประชาชนในพื้นที่ ผู้ปฏิบัติงานส่วนกลาง ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ ข้าราชการหรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในกระทรวง ทบวง กรม ผู้ปฏิบัติงานส่วนภูมิภาค ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ ข้าราชการหรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัด อำเภอ (บางหน่วยงานอยู่ในระดับตำบล หมู่บ้าน และผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ ข้าราชการหรือบุคลากรสังกัดองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น เช่น อบจ. เทศบาล อบต. การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของราชการส่วนกลางจะเป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์และนโยบาย สนับสนุน กำกับดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาคจะเชื่อมโยงยุทธศาสตร์จากราชการส่วนกลาง สนับสนุนช่วยเหลือ และเป็นตัวแทนของราชการส่วนกลางในการปฏิบัติภารกิจที่หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นยังทำไม่ได้พอ ราชการส่วนท้องถิ่นจะให้บริการประชาชนซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวกับชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ในการบริหารราชการส่วนกลางจะกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย เป้าหมายในระดับชาติ มีบทบาทเป็นผู้ควบคุม บางส่วนอาจเป็นผู้ปฏิบัติด้วย ราชการส่วนภูมิภาคทำหน้าที่เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของประเทศ ดูแลความมั่นคงภายใน ให้บริการ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในจังหวัด อำเภอ บางกรณีอาจรวมถึงตำบลและหมู่บ้าน ราชการส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดทำแผนและให้บริการสาธารณะกับประชาชน เช่น โครงสร้างพื้นฐานในชุมชน การจัดระเบียบชุมชน การป้องกันอาชญากรรม การจัดการศึกษาในบางระดับ กีฬา นันทนาการ งานประเพณีและวัฒนธรรม

๒. หลักและกระบวนการบริหารราชการ หลักการบริหารราชการยุคใหม่ โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง คือการให้ความสำคัญในการตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือผู้รับบริการให้ได้รับข้อมูลสูงสุด เน้นการสร้างผลลัพธ์ในระยะยาว เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในทุกด้าน โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกกระบวนการว่าส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือผู้รับบริการว่าได้รับผลกระทบอย่างไร ภาครัฐจะต้องเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลของภาครัฐได้และเน้นความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆทั้งหน่วยงานภายในภาครัฐและองค์กรประชาสังคมต่างๆ การปฏิบัติงานจะต้องมีความรัก ความชอบ ความซื่อสัตย์ มีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน โดยยึดหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน ประชาชนได้รับความสะดวกสนองต่อความต้องการและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ ส่วนวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ ไม่มีขั้นตอนเกินความจำเป็น มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าในเชิงภารกิจและมีการติดตามและประเมินผลในทุกระดับ

กระบวนการบริหารราชการไทย ประกอบด้วย การอำนวยการ (นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี) กำหนดนโยบาย (แถลงนโยบายต่อรัฐสภา) วางแผน (แผนบริหารราชการและแผนปฏิบัติราชการ) จัดหน่วยงาน (มอบหมายหน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดคนทำงาน (จัดบุคคลเพื่อขับเคลื่อนการทำงาน) กำหนดรายจ่าย (จัดสรรเงินงบประมาณในแผนงาน) จัดหารายได้ (การจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม) ดำเนินการบริการ (ผู้บริหารผู้บังคับบัญชาทุกระดับบริหารจัดการ ตรวจสอบควบคุม (การติดตามประเมินผลจากหน่วยงานภายในและภายนอก) รายงาน (รายงานผลภายในส่วนราชการ คณะรัฐมนตรี รัฐสภาและประชาชน) ซึ่งการขับเคลื่อนการบริหารงาน เงิน และคนจะต้องสัมพันธ์กัน การบริหารราชการในปัจจุบันเน้นการมองเป้าหมายโดยใช้แผนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ มีการวางแผนระยะยาว ๑๕ - ๒๐ ปี ระยะกลาง ๕ - ๑๐ ปีและระยะสั้น ๑ - ๕ ปี และได้กำหนดเป้าหมายเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ เป้าหมายระยะยาวคือผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการ เป้าหมายระยะกลาง คือผลลัพธ์ของโครงการ และเป้าหมายระยะสั้นคือแผนการปฏิบัติการ โดยเน้นการบูรณาการแผนปฏิบัติในทุกระดับ โดยยึดหลัก “Agenda-based” ซึ่งให้ความสำคัญกับนโยบาย งานประจำและงานระดับพื้นที่ ปัญหาสำคัญของระบบราชการไทย คือ ต่างคนต่างทำ มีเส้นแบ่งภารกิจที่ชัดเจน เกิดกรณีพื้นที่เทาๆที่ไม่มีผู้รับผิดชอบ ไม่ประหยัด ไม่ตอบสนองความต้องการแบบองค์รวม ดังนั้นการบริหารราชการไทยจึงกำหนดให้เป็นการบริหารที่เน้นการบูรณาการตั้งแต่ระดับนโยบาย(Agenda) ระดับงานประจำ (Function) และระดับพื้นที่ (Area) เน้นความเชื่อมโยงของนโยบาย

หน่วยงานและพื้นที่ การแบ่งงานของภาครัฐ ประกอบด้วย การกิจหลัก เป็นารหลักตามบทบาทภารกิจ และพันธกิจของหน่วยงาน ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ว่าจะต้องทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การกิจรอง เป็นงานที่ช่วยสนับสนุนให้การกิจหลักของหน่วยงานบรรลุเป้าหมาย เช่น ข้อมูลด้านวิชาการ ข้อมูลด้านเทคนิคต่างๆ การกิจสนับสนุน ได้แก่ งานอำนวยการ งานธุรการ งานบริการ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

๓. ทรัพยากรบุคคลในระบบราชการ สามารถแบ่งเป็นประเภทต่างๆได้ดังนี้

.....๑) ข้าราชการพลเรือน คือ ผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้รับราชการ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณในกระทรวงหรือกรมฝ่ายพลเรือน ซึ่งมีตำแหน่งและเงินประจำ มีความมั่นคงและมีสิทธิโอนย้าย

.....๒) ข้าราชการฝ่ายพลเรือน คือ ข้าราชการพลเรือนและข้าราชการอื่นในกระทรวงกรมฝ่ายพลเรือนซึ่งไม่ใช่ฝ่ายกลาโหมหรือฝ่ายทหาร

.....๓) พนักงานส่วนท้องถิ่น คือ ข้าราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล ตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือ พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

.....๔) พนักงานราชการ คือ บุคคลซึ่งได้รับการจ้างงานตามสัญญาจ้างงาน และมีระยะเวลาการจ้างที่สิ้นสุดแน่นอน

.....๕) ลูกจ้างของทางราชการ มีทั้ง ๒ ประเภท คือ ลูกจ้างประจำ จ้างไว้ปฏิบัติงานซึ่งมีลักษณะเป็นการประจำ โดยไม่มีกำหนดเวลาตามอัตราและจำนวนที่กำหนดไว้ มีการเกษียณคล้ายๆกับข้าราชการ และลูกจ้างชั่วคราว จ้างไว้ปฏิบัติงานซึ่งมีลักษณะชั่วคราว มีการกำหนดเวลาจ้าง ระยะเวลาการจ้าง ไม่เกินกึ่งหนึ่งปีงบประมาณ โดยจ้างจากเงินงบประมาณรายจ่าย

๔. ระบบราชการไทยยุคใหม่หรือราชการ ๔.๐ เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง เปิดกว้างเชื่อมโยง มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย ปัจจัยแห่งความสำเร็จสู่ราชการยุคใหม่ ได้แก่ ทำงานประสานสัมพันธ์กัน พัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การทำงานในระบบราชการยุคใหม่ มี ๔ ลักษณะ คือ ๑) “เน้นการบูรณาการ” โดยบูรณาการงานที่เป็นนโยบายสำคัญเข้ากับงานประจำและงานแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ ๒) “เน้นการทำงานเชิงรุก” รู้ว่าอะไรมีความสำคัญที่จะต้องทำก่อนหรือหลัง รู้ว่าอะไรคือจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์ ๓) “มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์หรือผลลัพธ์ในระยะยาว” มุ่งเป้าหมายโดยเน้นที่ผลลัพธ์พัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพรวมถึงเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากร ๔) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนทุกภาคส่วน เน้นการทำงานแบบเป็นหุ้นส่วนในการทำงาน หรือ Partnership การมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ

๕. การก้าวข้ามปัญหาและอุปสรรคของระบบราชการไทย ปัญหาของระบบราชการไทย คือ คนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถไม่นิยมเข้ารับราชการ ทำให้ขาดกำลังคนที่จะมาทดแทนคนที่เกษียณอายุราชการ ทำให้การบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพต่ำและการให้บริการประชาชนจะต้องปรับปรุงให้ได้มาตรฐานสากล กระบวนการจัดสรรงบประมาณขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การทุจริตและประพฤติมิชอบขยายไปทั้งในภาครัฐและองค์กรมหาชน การกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจขาดแผนกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการและการให้บริการที่ขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใส ไม่ตอบสนองความ

ต้องการของประชาชนอย่างเต็มที่ กฎหมายหลายฉบับยังไม่ได้มาตรฐานสากล มีความล้าหลังและกระบวนการกฎหมายยังมีจุดอ่อน ระบบกระบวนการยุติธรรมยังขาดประสิทธิภาพและไม่อำนวยความสะดวกได้เสมอภาค เป็นธรรมและไม่สอดคล้องความเป็นสากล

ปัญหาสำคัญการบริหารราชการไทย คือ การบริหารราชการไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ยังเน้นการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นยังขาดประสิทธิภาพขาดเอกภาพในการบริหารจัดการ ขาดเอกภาพในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกระทรวง ขาดความเป็นเอกภาพของจังหวัดในการบริหารงาน การแก้ไขปัญหาราชการไทย “หัวใจสำคัญ คือ คน” ระบบราชการจะต้องสร้างคนพันธุ์ใหม่ซึ่งมีลักษณะดังนี้ คือ (Alignment) ทำงานสอดคล้องเชื่อมโยงกัน (Accountability) มีจิตสำนึกความรับผิดชอบร่วมกัน (Mind set) ปรับทัศนคติ (Skill set) พัฒนาทักษะ (Creative) มีความคิดสร้างสรรค์ (Innovation) สร้างนวัตกรรม (Partnership) สร้างเครือข่ายพันธมิตรและ (Collaboration) การทำงานแบบประชารัฐ

(ลงนาม).....

(นายชูชาติ ตรุษเพชร)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

(ลงนาม).....

(นายสะอาด บุตรเล็ก)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี

(ลงนาม).....

(นายคำนึง แสงขำ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐

ผู้รับรองผลการพัฒนาความรู้